

Το Σπίτι της Κύπρου
και η Εταιρεία Μελέτης Έργου Ιωάννη Καποδίστρια (Ε.Μ.Ε.Ι.Κ.)
σας προσκαλούν
την **Τετάρτη 24 Μαΐου 2017** και ώρα **20:00**

στη διάλεξη με θέμα:

**Το δημοσιονομικό σύστημα και τα κοινά
κατά την τουρκοκρατία**

που πραγματοποιείται
στο πλαίσιο του δεύτερου κύκλου διαλέξεων με τον γενικό τίτλο
**Προς την Επανάσταση και τη συγκρότηση
του Ελληνικού Κράτους**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΡΓΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, www.ioanniskapodistrias.com

Ομιλητής

ο κ. Γιώργος Κοντογιώργης

Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης
και πρώην Πρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου

Συντονίζει

ο κ. Ανδρέας Κούκος

Νομικός, Ιστορικός Ερευνητής, Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Μ.Ε.Ι.Κ

Ο **Γιώργος Κοντογιώργης** είναι Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης και πρώην Πρύτανης στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, Υπήρξε πτυχιούχος της έδρας Francis του Ελευθέριου Πανεπιστημίου των Βρυξελλών, Διευθυντής Ερευνών στο Γαλλικό Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (CNRS), Μέλος του Ανατόλου Συμβουλίου Διοίκησης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου της Φλωρεντίας, επί πολλά έτη επισκέπτης καθηγητής στο Παρισινό Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών και στο Μάστερ Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Σιένας. Έχει διδάξει επίσης ως επισκέπτης καθηγητής σε δεκάδες ξένα πανεπιστήμια, ενώ έργα του έχουν δημοσιευθεί σε πολλές χώρες. Είναι επίτιμος διδάκτωρ του πανεπιστημίου της Οραντέα και αντεπιστέλλον μέλος της Διεθνούς Ακαδημίας του Πορτογαλικού πολιτισμού της Λισαβόνας. Έχει δημιουργήσει πλείστους όσους θεσμούς στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Ορισμένα από τα έργα του στα ελληνικά: Η θεωρία των επαναστάσεων στον Αριστοτέλη (1975/1978). Κοινωνική Δυναμική και πολιτική αυτονομία. Τα ελληνικά κοινά της τουρκοκρατίας (1982). Η ελληνική λαϊκή ιδεολογία. Κοινωνικοπολιτική μελέτη του Δημοτικού Τραγουδιού (1979). Πολίτης και πόλις. Έννοια και τυπολογία της πολιτείας (2003). Το ελληνικό κοσμοσύστημα, τ. Α. Η κρατοκεντρική περίοδος της πόλης (2006). Έθνος και 'έκσυγχρονιστική' νεωτερικότητα (2006, Β' έκδοση 2017). Η δημοκρατία ως ελευθερία. Δημοκρατία και αντιπροσώπευση (2007). Οικονομικά συστήματα και ελευθερία (2010). Περί έθνους και ελληνικής συνέχειας (2011). Κομματοκρατία και δυναστικό κράτος (2012). Οι Ολιγάρχες (2014). Το ελληνικό κοσμοσύστημα, τ. Β'. Η περίοδος της οικουμενικής οικοδόμησης (2014). Η Συριζαία Αριστερά ως Νέα Δεξιά. Το συντηρητικό ιδιώνυμο της Αριστεράς, (2016).

Το δημοσιονομικό σύστημα αποτελεί τον ενδείκτη της ιδιοπροσωπείας και, κατ' επέκταση του είδους μιας κοινωνίας. Το δημοσιονομικό σύστημα της τουρκοκρατίας εδράζεται στην αρχή της συλλογικής ευθύνης των μελών του κοινού και, κατά τούτο, της αυτονομίας του τελευταίου έναντι του οθωμανικού κέντρου. Η διαπίστωση αυτή, από μόνη της, μας προϊδάζει ότι τα κοινά της περιόδου αυτής, δεν εγγράφονται στη λογική της αυτοδιοίκησης ούτε και στην κατηγορία των «κοινοτήτων» που εμφανίζονται κατά την έναρξη της διαδικασίας απόσχισης της φεουδαρχίας στην Εσπερία. Μια μακροσκοπική έρευνα των πηγών αποκαλύπτει ότι τα κοινά αποτελούν ευθεία και, οπώσδήποτε, ομοθετική προέκταση των πόλεων κρατών, όπως αυτά μεταλλάχθηκαν στη διάρκεια της οικουμένης. Δηλαδή την θεμελιώδη κοινωνία των Ελλήνων, της κρατοκεντρικής και, περαιτέρω, της οικουμενικής εποχής. Το δημοσιονομικό σύστημα, που απαντάται στην τουρκοκρατία, εισήχθη από τις αρχές της ελληνιστικής εποχής, προκειμένου να οριοθετήσει την αυτονομία της θεμελιώδους κοινωνίας του κοινού/πόλης με την μητροπολιτική πολιτεία. Τούτο εξηγεί ακριβώς ότι τα κοινά/πόλεις διατήρησαν επίσης, και κατά την τουρκοκρατία, την αρμοδιότητα της πολιτειακής τους αυτοθέσμισης, με βάση τη δημοκρατία, και στο πλαίσιο αυτό, της άσκησης πολιτικών που αφορούσαν στα δημόσια οικονομικά, στον έλεγχο και στην επάρκεια της αγοράς, στην ασφάλεια της περιοχής, και συχνά της νομοθεσίας και της άσκησης της δικαιοσύνης. Με δεδομένη την παραδοχή αυτή, συνάγεται ότι το οθωμανικό δεσποτικό καθεστώς, αναγκάστηκε να αποδεχθεί για τον ελληνισμό τη δυνατότητά του να διατηρήσει το προγενέστερο καθεστώς και να λειτουργήσει αναλόγως απέναντι στις θεμελιώδεις κοινωνίες του. Κατά τούτο, η περίοδος της τουρκοκρατίας εγγράφεται στον κοσμοσυστημικό χρόνο του ελληνισμού που συγκρότησε κατά την κρητομηκυναϊκή εποχή και συνέχισε να βιώνει αδιατάρακτα εν εξελίξει μέχρι τη μετάβασή του στο νεοελληνικό κράτος έθνος. Εξού και την περίοδο της τουρκοκρατίας ο ελληνισμός βιώνει πολιτικά το πολιτισμικό του γίνεσθαι ως έθνος κοσμοσύστημα, όπως και καθόλο το ιστορικό του παρελθόν, έως ότου εισέλθει στη φάση του έθνους κράτους.